

Hollolan kunta

Hyvinvointiraportti 2018

Hyvinvointikoordinaattori Antti Anttonen

Sisällys

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2018

....1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

....2 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

....3 Hyvinvoinnin edistämisen erillishjelmat ja -suunnitelmat

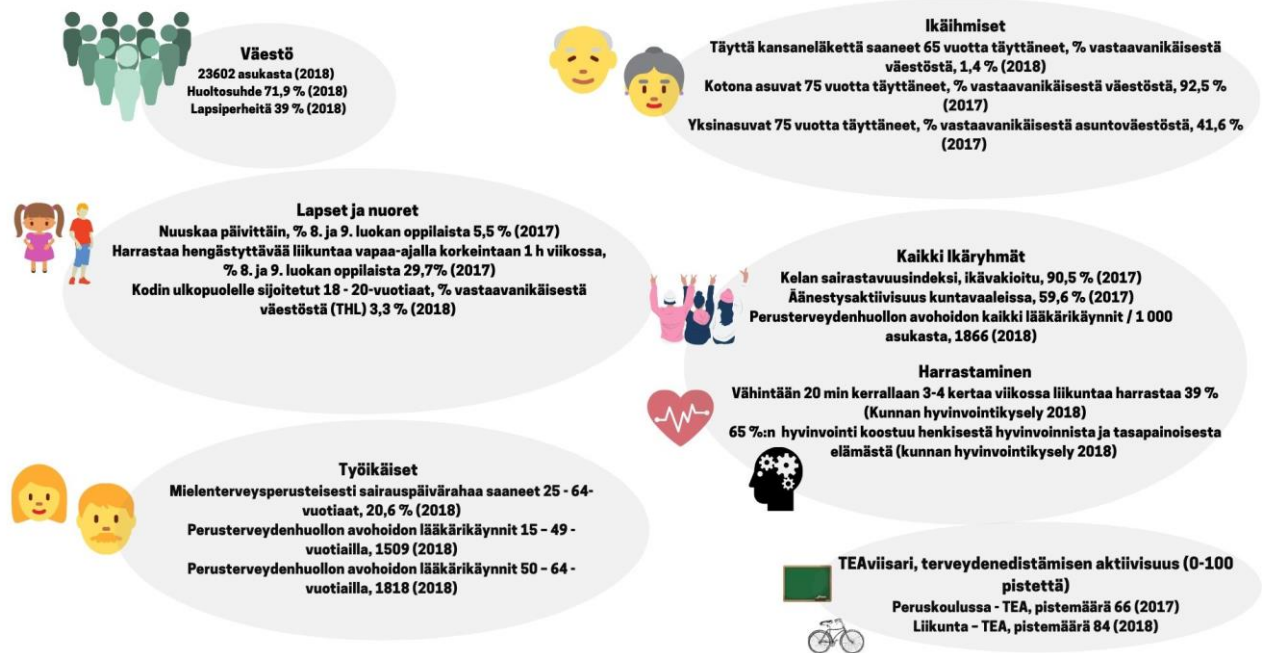
....4 Hyvinvointisuunnitelma

OSA II VALTUUSTOKÄSITTELY

....5 Suunnitelman käsittely ja hyväksyminen

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2018

Hollolan hyvinvointiraportti 2018

Terveydenhuoltolaki 12 § velvoittaa kuntaa seuraamaan asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Tämä tarkoittaa erilaisten hollolalaisten terveyttä ja hyvinvointia kuvaavien tietojen tuottamista, jonka pohjalta asetetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset tavoitteet. Tavoitteet asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopiviksi ja tämän jälkeen määritellään niitä tukevat toimenpiteet. Näistä kunnan tulee raportoida vuosittain valtuustolle.

Kunnan rooli hyvinvoinnin edistämässä on muuttunut. Toimintaympäristö muuttuu ja käynnissä on tehtävien uudelleen jakaminen kuntien, maakuntien ja valtion välillä. Kunnan tehtävä on osaltaan edistää kuntalaisten hyvinvointia erilaisin toimenpitein ja se edellyttää poikkihallinnollista ja laaja-alaista yhteistyötä kunnan eri palvelualueiden kesken. Kuntalaisten hyvinvointi on yhteydessä koulutukseen, liikunta- ja muihin vapaa-ajan palveluihin, kaavoitukseen ja viihtyisään ja turvalliseen ympäristöön sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin. Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin edistämässä ovat kuntalaiset, järjestöt, yritykset ja useat muut eri toimijat.

Päijät-Hämeen alueelle perustettiin vuoden 2017 alusta uusi hyvinvointikuntayhtymä, joka järjestää Päijät-Hämeessä sosiaali- ja terveystalvet jäsenkunnilleen ja omalta osaltaan edistää asiakkaittensa hyvinvointia ja terveyttä, johon kuuluvat riskien varhainen tunnistaminen, sairauksien ehkäisy ja omahoidon tukeminen. Hyvinvointikuntayhtymä tukee ja tarjoaa asiantuntemusta myös kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön eri verkostojen kautta.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtävänä on koordinoida kunnan hyvinvointityötä. Kunnan hyvinvointityöskentelyssä keskeinen toimija on kunnan eri palvelualueita edustava kunnanjohtajana nimeämä hyvinvointityöryhmä. Kunnan hyvinvointityöryhmän tehtävänä on huolehtia, että asetetut hyvinvointitavoitteet ja toimenpiteet nivoutuvat osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. Tämä hyvinvointiraportti sisältää kuvauksen Hollolan kunnan hyvinvoinnin tilasta vuonna 2018.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Indikaattorien seuraaminen on tärkeää, sillä ne antavat tietoa hyvinvoinnin ja terveyden kehittymisestä ja mahdollistavat reagoinnin toimintaympäristön muutoksiin. Indikaattori on tilastollinen luku, jonka avulla voidaan laajaa tietoa tiivistää helpommin ymmärrettävään muotoon. Seuraamalla indikaattoritietojen muutoksia, pystytään muuttamaan ja päivittämään hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia tavoitteita.

Tähän kappaleeseen on koottu keskeisimpiä indikaattoreita hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön liittyen eri osa-alueittain.

TALOUS JA ELINVOIMA

Tulot

% Suunta Vertailu

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Väestö

% Suunta Vertailu

Väestö 31.12.

Huoltosuhte, demografinen

Lapsiperheet, % perheistä

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Koulutustasomittain

1.46

347.0 Hollola

Elinvoima

%

Suunta

Vertailu

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

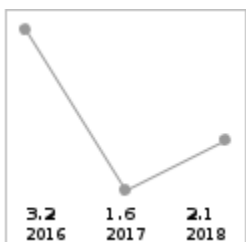
4.12

10.1 Hollola

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

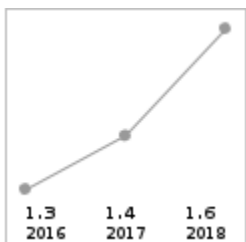
31.25

2.1 Hollola

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

14.29

1.6 Hollola

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

?

0.1 Hollola

Työlliset, % väestöstä

0.74

41.1 Hollola

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

TALOUS

Talousindikaattoreissa, kunnan valtionosuudet yhteensä asukasta kohti euroina (+2,86 %) ja kunnan valtionosuudet % nettokustannuksista (+0,68 %), on pientä muutosta vuoteen 2017 verrattuna. Nämä indikaattorit perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon, joita ovat laskennallisen järjestelmän mukaan määräytyvät sosiaali- ja terveystoimen valtionosuudet sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet sekä kuntien yleinen valtionosuus ja harkinnanvarainen rahoitusavustus.

VÄESTÖ

Väestön määrä (-0,76 %) ja lapsiperheiden määrä (-1,76 %) ovat lievässä laskussa, joka on tietysti kunnan kannaltakin haastava tilanne. Tilannetta selittää osaltaan yleinen syntyvyyden lasku koko maassa. Samanaikaisesti kunnan huoltosuhde on lievässä nousussa (+2,57 %). Tämän indikaattorin nousua selittää vuosittain kasvava 65-vuotta täyttäneiden kuntalaisten joukko. Yhden vanhemman perheiden osuus on myös edelleen (+1,03 %) lievässä nousussa ja luku on kasvanut kahden viime vuoden aikana lähes yhdellä prosentilla ja luku (19,6 %) on jo lähes viidesosa kaikista Hollolan lapsiperheistä. Myös yhden hengen talouksia (kasvua +0,56 %) on jo lähes 36 % kaikista kotitalouksista. Sen sijaan koulutustasomittain indikaattori

osoittaa, että hollolalaiset ovat keskimäärin hyvin koulutettuja ja tämä indikaattori on noussut kahden viime vuoden aikana yli kaksi prosenttia.

ELINVOIMA

Kuntalaisten taloudellinen tilanne on hyvä indikaattorien valossa. Kunnan yleinen pienituloisuusaste on Hollolassa 10,1 %, kun koko maassa luku on (12,8 %) ja Päijät-Hämeen maakunnassa (14,0 %). Tätä hyvää tilastoa tukee osaltaan kuntalaisten hyvä työllisyysaste (yli 41 % väestöstä) sekä alhaiset toimeentulotukia saaneiden lukumäärät eri väestöryhmissä.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Perhe ei syö yhteistä ateriaa iltapäivällä tai illalla, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2015)

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

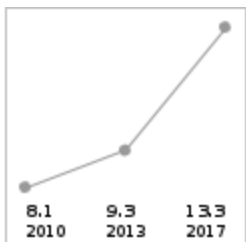

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

?

13.3 Hollola

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

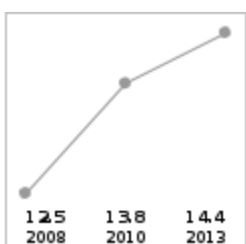
%

Suunta

Vertailu

Läheisen alkoholin käyttö aiheuttanut ongelmia, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2015)

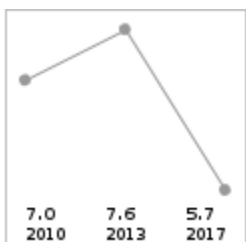
4.35

14.4 Hollola

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

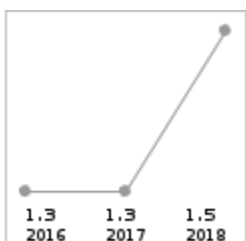
?

5.7 Hollola

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

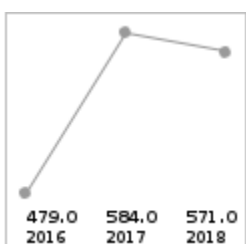
15.38

1.5 Hollola

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

-2.23

571.0 Hollola

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Päivähoito

% Suunta Vertailu

Esiopetuksen piirissä lapsia 20.9. yhteensä, lkm (-2014)

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

Koulu

% Suunta Vertailu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7 - 18-vuotiasta

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiasta

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiasta

Muut palvelut

% Suunta Vertailu

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

Lähes 23 % 8.-9 lk. kokee terveydentilansa huonoksi viimeisimmän kouluterveyskyselyn tuloksien mukaan. Lisäksi päivittäinen nuuskan käyttö (5,5 %) on valtavassa kasvussa nuorten 8.-9 lk. keskuudessa. Myös tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa 8.-9 lk. nuorista on 13,5 %, joka on erittäin korkea luku. Laittomia huumeita 8.-9 lk. ilmoittaa viimeisimmän kouluterveyskyselyn tuloksien mukaan kokeilleen 13,3 % nuorista. Vajaa kolmannes nuorista (8.-9 lk.) ilmoittaa harrastavansa tunnin viikossa hengästyttävää liikuntaa, joka on melko alhainen luku .

Usean nuoren kohdalla päihteiden käytöllä sekä vähäisellä liikunnalla on todennäköisesti yhteys myös siihen, että viidesosa heistä kokee terveydentilansa huonoksi.

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

Läheisen alkoholinkäyttö on aiheuttanut ongelmia yli 14 %:lle nuorista (8-9 lk.) kouluterveyskyselyn tuloksien mukaan. Koulukiusaamisten osalta voidaan todeta, että tulokset ovat hieman laskeneet edelliseltä kyselykerralta ja myös muiden indikaattorien osalta tilanne on hyvällä tasolla.

PÄIVÄKOTI JA KOULU

Varhaiskasvatukseen osallistuneiden 3-5. vuotiaiden lasten osuus on muutamassa vuodessa laskenut kymmenellä prosentilla, joka kertoo myös osaltaan kunnan väestörakenteen muutoksesta ikääntyneempään suuntaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen TEA-mittari peruskoulun osalta lukemaa 66, joka on keskimääräistä hieman korkeammalla tasolla. Teaviisari kuvaa kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden edistämisessä. Se tukee myös koulujen terveydenedistämistoiminnan suunnittelua ja johtamista.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit sisältävät terveystarkastusten lastenneuvolassa tehdyt lääkärikäynnit ja käynnit muun ammattihenkilökunnan luo. Indikaattoritietojen mukaan nämä käynnit ovat vähentyneet n. 15 % viimeisen vuoden aikana. Myös perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit, mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat sekä erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit 13-17 - vuotiaiden osalta ovat merkittävästi vähentyneet. Sen sijaan käynnit lasten erikoissairaanhoidon lastenpsykiatriassa 0-12 - vuotiaiden osalta on noussut n. 25 %:lla kahden viime vuoden aikana. Lastenpsykiatrian avohoitokäynnit sisältävät erikoissairaanhoidon lastenpsykiatrian erikoisalaaan kuuluvat avohoitokäynnit kaikissa kunnallisissa sairaaloissa, sisältäen erikoislääkärijohtoiset terveystarkastussairaalat.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Nuuskaa päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tupakoi päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% **Suunta** **Vertailu**

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 18 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Muut palvelut

% Suunta Vertailu

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

Päihteiden käyttö nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa on indikaattoritietojen mukaan vähentynyt alkoholin, tupakan ja laittomien huumeiden kerran kokeilleiden osalta. Nuuskaa päivittäin käyttää 1.-2. luokkalaisista lukiolaisista reilu viisi prosenttia Hollolassa (tilasto vuodelta 2013), Päijät-Hämeen osalta lukema on n. 4 % (vuodelta 2017).

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

Rikoksista syylliseksi epäiltyjen 18 - 20-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti on noussut reilusti yli 100 % viimeisen vuoden aikana. Indikaattoritiedossa on kuitenkin tärkeä tietää, että rikoksista epäiltyjen lukumäärä on eri asia kuin syylliseksi todettujen lukumäärä. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Lisäksi sama henkilö voi olla syylliseksi epäiltynä useita kertoja saman vuoden aikana eri tai samasta rikoksesta. Myös kodin ulkopuolelle sijoitettujen 18-20 vuotiaiden nuorten osuus on merkittävässä kasvussa. Muilta osin indikaattoritiedot ovat hyvällä tasolla.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden (18 - 20-vuotiaat) osuus on kasvussa. Indikaattori kuvaa vuoden aikana lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleiden 18 - 20-vuotiaiden nuorten osuutta prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Myös mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneiden 18 - 24-vuotiaiden osuus on indikaattoritietojen mukaan kasvussa.

TYÖIKÄISET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Muut palvelut

%	Suunta	Vertailu
---	--------	----------

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuus on kahden viime vuoden aikana noussut reilut viisi prosenttia. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuus on laskenut viime vuosien aikana.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Perusterveydenhuollon avohoidon 15-49-vuotiaiden sekä 50-64-vuotiaiden lääkärikäyntien osuudet ovat lähes kaksikertaistuneet viimeisen kahden vuoden aikana. Muutoksia voidaan pitää merkittävinä.

IKÄIHMISET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Muut palvelut

% Suunta Vertailu

IKÄIHMISET - Yhteenveto

OPISKELU, TYÖ JA TOIMEENTULO

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus on 1,4 % väestöstä.

TURVALLISUUS, ASUMINEN, YMPÄRISTÖ

Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus on 92,5 % ja heistä yksinasuvia on lähes 42 % väestöstä.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Säännöllisen kotihoidon piirissä 75-vuotta täyttäneistä on reilut kuusi prosenttia väestöstä.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017)

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

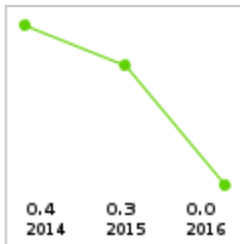
% Suunta Vertailu

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Asunnottomat yksin asuvat / 1 000 asukasta (-2017)

-100.0

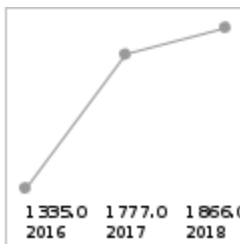
0.0 Hollola

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

5.01

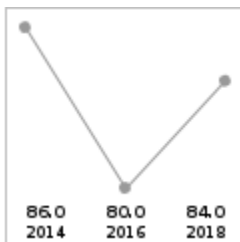
1866.0 Hollola

Vapaa-aika

% Suunta Vertailu

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

5.0

84.0 Hollola

Muut palvelut

% Suunta Vertailu

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu luku on Hollolassa 90,5. Indikaattori ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Äänestysaktiivisuus on ollut laskussa (kuten koko maassa) viimeisen kahden kuntavaalien osalta. Hollolan osalta äänestysaktiivisuusprosentti edellisissä kuntavaaleissa oli 59,6, luku on hieman koko maan lukua korkeampi.

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen liittyvät rikokset / 1000 asukasta ovat alle kolmen prosentin tasolla ja asunnottomien osuus on täysi nolla.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit ovat lisääntyneet merkittävästi viimeisten parin vuoden aikana.

VAPAA-AIKA

TEA, pistemäärä 84 kuvaa liikunnan edistämistä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämisenaktiivisuutta. Lukema on hieman koko maan vastaavaa terveydenedistämisenaktiivisuutta kuvaavaa lukua korkeampi.

HARRASTAMINEN

Kunnan hyvinvointikyselyyn (2018) vastanneista 39 % (n=318) harrastaa vähintään 20 min kerrallaan liikuntaa 3-4 kertaa viikossa. 65 %: hyvinvointi koostuu henkisestä hyvinvoinnista ja tasapainoisesta elämästä.

2 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kuntastrategia toimii valtuuston lakisääteisenä ohjausvälineenä, sisältäen kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi strategiassa tulee ottaa huomioon muun muassa kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Hollolan kuntastrategia 2018-2021 lähtee siitä ajatuksesta, että kuntalaiset pitävät Hollolan kuntaa hyvänä paikkana asua ja kunnalla on historiallisesti vahva identiteetti ja juuret. Strategian keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen, jonka mahdollistaa osaava, hyvinvoiva ja työstään innostunut henkilöstö sekä tasapainossa oleva kunnan talous.

Kuntastrategia koostuu neljästä eri painopisteestä: Työn Hollola, Palvelujen Hollola, Tekemisen Hollola ja Asumisen Hollola. Näiden painopisteiden on tarkoitus edistää kuntalaisten hyvinvointia eri näkökulmista. Kunnan toimintaa ohjaavat kuntastrategian pohjalta laadittavat strategian toteuttamisohjelmat, joista yksi on kunnan hyvinvointiohjelma. Hyvinvointiohjelma on kuntatasoinen, kaikkia kunnan palvelualueita ohjaava, strategiaan pohjautuva toteuttamisohjelma. Sen avulla johdetaan, kehitetään ja ohjataan kunnassa tehtävää hyvinvointityötä. Kunnanvaltuusto hyväksyy ohjelman sekä arvioi ja seuraa sen toteutumista vähintään kerran valtuustokauden aikana.

Tulevaisuutemme rakentuu valintojemme pohjalta...

...ja toteutamme sen hyvinvoivalla, osaavalla ja työstään innostuneella henkilöstöllä ja tasapainoisella taloudella.

3 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön liittyy kuntastrategian lisäksi muita erillisohjelmia ja -suunnitelmia, jotka osaltaan ovat tukemassa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää. Näitä erillisohjelmia ja -suunnitelmia ovat:

- [Hollolan kunnan hyvinvointiohjelma 2019-2021](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Päijät-Hämeen ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toimintasuunnitelma 2018-2021](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Hollolan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2017](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Päijät-Hämeen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2018-2021](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Hollolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Hollolan kunnan liikuntapalveluiden kehittäminen, opinnäytetyö 2014](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Osallisuus ja vaikuttamisohjelma](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Hollolan kunnan viestintäsuunnitelma 2017](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Hollolan strateginen yleiskaava, hyväksytty kunnanvaltuusto 3.4.2017](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Elinkeino- ja työllisyysohjelma](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Päijät-Hämeen terveysliikuntastrategia 2020](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Päijät-Hämeen ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelma 2015-2020](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Päijät-Hämeen turvallisuussuunnitelma 2014, toimenpide-ehdotuksia arjen turvallisuuden lisäämiseksi](#)(linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Etelä-Päijät-Hämeen liikenneturvallisuussuunnitelma](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma 2016-2020](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Päijät-Hämeen liikennejärjestämissuunnitelma](#)(linkki päivitetty 14.6.2019)
- [Maakuntastrategia ja -ohjelma 2018-2021](#) (linkki päivitetty 14.6.2019)

Kunnan hyvinvointityötä ohjaa myös erilaiset kansalliset linjaukset, kuten esimerkiksi ravitsemusta, liikuntaa tai turvallisuutta koskien. Nämä linjaukset ovat pääsääntöisesti huomioitu sekä paikallisissa että seudullisissa suunnitelmissa.

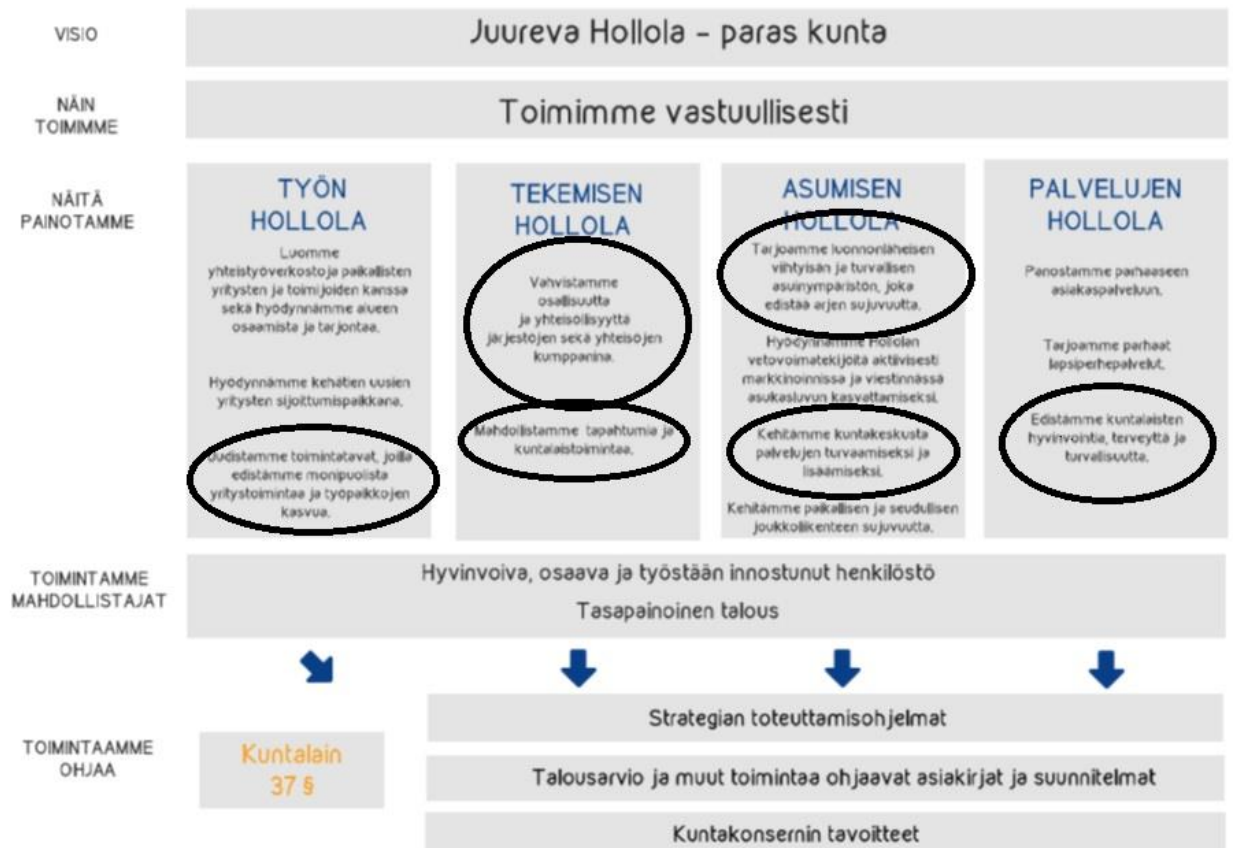
4 Hyvinvointisuunnitelma

[Hyvinvointiohjelman toimenpiteet 2019-2021.pdf](#)

Hollolan kunnan osalta laajan hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan korvaa kunnan hyvinvointiohjelma, joka sisältää tavoitteita ja toimenpiteitä vuosille 2019-2021 kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kunnan hyvinvointiohjelmaan (suunnitelmaan) on valittu kuntastrategiasta seuraavat osa-alueet, joista toteutettavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteet on valittu.

Kehitämme kuntalaisen hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa näillä tavoitteilla

1. Hyvinvointiohjelman vuosina 2019-2021 toteutettavat toimenpiteet

Tavoitteet: Edistämme kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

Tarjoamme luonnonläheisen viihtyisän ja turvallisen asuinympäristön, joka edistää arjen sujuvuutta. Kehitämme kuntakeskusta palvelujen turvaamiseksi ja lisäämiseksi. Edistämme työpaikkojen kasvua ja monipuolista yritystoimintaa.

toimenpiteet	mittarit ja seuranta	vastuutaho (-t)
Lisäämme terveysliikuntapalveluita yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	tavoitteena perustaa uusia liikuntaryhmiä 5 kpl / vuosi hyvinvointikysely / joka toinen vuosi TEA-viisari / joka toinen vuosi	Hyvinvoinnin palvelualue: liikuntapalvelut
Laajennamme liikuntaneuvontaa kattamaan myös lapset ja nuoret	Tavoitteena 50 lasta ja nuorta saa liikuntaneuvontaa / vuosi vuoteen 2021 mennessä THL/ Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi	Hyvinvoinnin palvelualue: perusopetus ja liikuntapalvelut
Lisäämme aktiivisuutta ja liikuntaa lasten ja nuorten koulu- ja päiväkotipäivään	Aktiivisempia ja viihtyisämpiä päiviä ja tavoitteena nostaa liikunnan määrää nykyisestä tasosta (jokainen kunnan koulu on liikkuva koulu ja päiväkodeissa toimii ilo kasvaa liikkuen-ohjelma)	Hyvinvoinnin palvelualue: perusopetus, varhaiskasvatus ja liikuntapalvelut
Lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumuksien lisääminen, ruokahävikin määrän vähentäminen sekä välipalojen lukumäärän lisääminen	THL/ Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi Järjestökysely / joka toinen vuosi Tavoitteena kasvattaa 8.-9 lk. lapsien osuus 80 %:n, jotka syövät koululounasta viitenä päivänä viikossa vuoteen 2021 mennessä Ruokahävikin määrän vähentäminen nykyisestä tasosta (rintamatunnuksella olevilla sotaveteraaneilla / Lotilla on oikeus ruokailla Hollolan kouluilla ilmaiseksi) Lisätä välipalojen lukumäärää nykyisestä tasosta	Hyvinvoinnin palvelualue: perusopetus ja vapaa-aikapalvelut Elinvoiman palvelualue: ruokapalvelut Konsernipalvelut: hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut
Panostamme nuorten päihdehaittojen ehkäisyyn	Tavoitteena vähentää kannabiksen ja marihuanan kokeilijoiden määrää 8.-9 lk. nuorista alle 5 %:n vuoteen 2021 mennessä Tavoitteena vähentää päivittäin nuuskaa käyttävien 8.-9 lk. nuorten osuus alle 2 %:n vuoteen 2021 mennessä Tavoitteena vähentää kuukausittain tosi humalaan juovien 8.-9 lk. nuorten osuus alle 10 %:n vuoteen 2021 mennessä THL/Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi	Hyvinvoinnin palvelualue: perusopetus ja vapaa-aikapalvelut Konsernipalvelut: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

<p>Lisäämme ja panostamme luonnon ja liikunnan markkinointiviestintään sekä satsaamme ulkoilureittien ja lähivirkistysalueiden kunnossapitoon ja kehittämiseen yhteistyössä käyttäjäryhmien kanssa</p>	<p>Liikuntapaikkojen käyttöasteen lisääminen => mittarina liikuntapaikkojen ja -palveluiden käyttäjille kerran kahdessa vuodessa tehdyn kyselyn tulokset liikuntapaikoittain</p> <p>Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi</p> <p>Asiakaspalaute / jatkuva palaute ja siihen reagointi</p>	<p>Elinvoiman palvelualue: kuntatekniikka (liikuntapaikkojen kunnossapito), maankäyttö ja kaavoitus</p> <p>Konsernipalvelut: viestintä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut</p> <p>Hyvinvoinnin palvelualue: liikuntapalvelut</p>
<p>Tavoitteenamme on lisätä harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille koko kunnan alueella</p>	<p>Tavoite, että jokainen 4.-5 lk. lapsi ja 8.-9 lk. nuori harrastaa vähintään kerran viikossa jotain THL/Kouluterveyskysely / joka toinen vuosi</p> <p>Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi</p>	<p>Hyvinvoinnin palvelualue: perusopetus, vapaa-aikapalvelut</p> <p>Elinvoiman palvelualue: kuntatekniikka ja (liikuntapaikkojen kunnossapito)</p> <p>Konsernipalvelut: viestintä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut</p>
<p>Panostamme asiakaspalveluun. Kehitämme toimintaamme ja ja palvelujamme asiakkaan/ kuntalaisen osallisuutta tukien sekä arvioimme ja kehitämme palveluitamme säännöllisesti saadun palautteen pohjalta</p>	<p>Säännöllinen palautteen kerääminen, arviointi ja toiminnan kehittäminen (CAF), asiakaspalaute yli 3,7 (asteikko 1-5)</p>	<p>Kaikki kunnan palvelualueet</p>
<p>Etsimme ja kokeilemme uusia malleja työllisyyden parantamiseksi yhteistyössä yrittäjien ja järjestöjen kanssa</p>	<p>Luomme vuorovaikutteisen ja luottamukselliset suhteet alueen yrittäjäjärjestöön ja järjestämme teematilaisuuden vuoden 2019 aikana</p>	<p>Elinvoiman palvelualue: työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut</p>
<p>Vahvistamme paikallisten yritysten ja kunnan välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä</p>	<p>kunnan ja yrittäjien välisiä tapaamisia säännöllisesti. Elinkeinopoliittisen mittariston (ELPO) nykyisen arvosanan (6,4) parantaminen</p>	<p>Elinvoiman palvelualue: elinkeinopalvelut</p>
<p>Kehitämme sekä kunnan sisäistä palveluliikennettä että seudullista joukkoliikennettä yhteistyössä Lahden seudun liikenteen ja kunnan eri palvelualueiden kanssa</p>	<p>matkustajamäärien seuranta asiakastytyväisyyskysely vuoden 2019 aikana (toteutetaan ensimmäistä kertaa)</p>	<p>Elinvoiman palvelualue: joukkoliikennepalvelut</p> <p>Hyvinvoinnin palvelualue: perusopetus</p>

Tavoitteet: Vahvistamme osallisuutta ja yhteisöllisyyttä järjestöjen sekä yhteisöjen kumppanina. Mahdollistamme tapahtumia ja kansalaistoimintaa.

Toimenpiteet	mittarit ja seuranta	vastuutaho (-t)
<p>Tarjoamme maksuttomia tiloja paikallisille urheiluseura- ja muille järjestöille ja kunta avustaa järjestöjä rahallisesti vuosittain hyväksytyjen avustusperiaatteiden mukaisesti</p>	<p>Tapahtumien määrä > 50 / vuosi</p> <p>Kävijöiden määrä > 20 000 / vuosi</p> <p>Eri käyttäjäryhmien käyttämien vuorojen määrä > 200 / vuosi ja osallistujien määrä > 10 000 / vuosi</p>	
<p>Kuntalais- ja järjestöyhteistyön kehittäminen</p>	<p>Uusien kumppanuusmallien kehittäminen ja tavoitteena mahdollistaa uusia tapahtumia, vähintään 5 uutta tapahtumaa vuoteen 2021 mennessä</p> <p>Järjestökysely / joka toinen vuosi Hyvinvointikysely / joka toinen vuosi</p> <p>Säännölliset asiakasfoorumit yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, tavoitetaso 2 kertaa vuodessa</p> <p>lapsiparlamentti 2 kertaa vuodessa</p> <p>Nuorisovaltuusto ja Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuvat säännöllisesti 5-6 kertaa vuodessa</p>	<p>Hyvinvoinnin palvelualue: Vapaa-aikapalvelut, liikuntapalvelut Konsernipalvelut: viestintä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut</p>
<p>Kehitämme toimintaa ja palveluja asiakkaan/kuntalaisen osallisuutta edistäen</p>	<p>Osallistava budjetointi osaksi talousarvion laadintaprosessia 2019, erillinen määräraha talousarviossa</p>	<p>Konsernipalvelut: talouspalvelut</p>

OSA II VALTUUSTOKÄSITTELY

5 Suunnitelman käsittely ja hyväksyminen

- Kunnan hyvinvointityöryhmä 19.8.2019
- Kunnanhallitus 16.9.2019
- Kunnanvaltuusto 23.9.2019